

## POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Karolina Majewska

z udziałem obwinionego adwokata B. P. oraz jego obrońcy radcy prawnego J. P.  
w sprawie adwokata B. P.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 12 lutego 2025 r, w Izbie Odpowiedzialności  
Zawodowej

wniosku obrońcy obwinionego adwokata B. P. o wznowienie postępowania  
kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego  
z dnia 13 lutego 2020 r., sygn. akt II DSI 77/19, o oddaleniu jako oczywiście  
bezzasadnej kasacji obrońcy obwinionego B. P. od orzeczenia Wyższego Sądu  
Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 6 kwietnia 2019 r., sygn. [...], utrzymującego w  
mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] z dnia 15 listopada  
2018 r., sygn. akt [...]

### **postanowił:**

1. na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 1 i 2  
k.p.k. w zw. z art. 95n pkt 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. prawo o  
adwokaturze wznowić postępowanie;

2. uchylić postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2020  
r., sygn. akt II DSI 77/19, o oddaleniu jako oczywiście bezzasadnej  
kasacji wniesionej przez obrońcę obwinionego B. P. od orzeczenia  
Wyższego Sądu Adwokatury z dnia 6 kwietnia 2019 r., sygn. [...] utrzymującego w  
mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. [...];

3. oddalić jako oczywiście bezzasadną kasację obrońcy obwinionego B. P. wniesioną od orzeczenia Wyższego Sądu Adwokatury z dnia 6 kwietnia 2019 r., sygn. [...] utrzymującego w mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. [...];

4. obciążyć Skarb Państwa kosztami postępowania.

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 lutego 2020 r., II DSI 77/19, Izba Dyscyplinarna oddaliła jako oczywiście bezzasadną kasację obrońcy adwokata B. P. wniesioną od orzeczenia Wyższego Sądu Adwokatury z dnia 6 kwietnia 2019 r., sygn. [...] utrzymującego w mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej [...] z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. [...], którym to orzeczeniem wyżej wymieniony został uznany za winnego popełnienia dwóch czynów dyscyplinarnych z art. 80 Prawa o adwokaturze i inne. Obwinionemu wymierzono kary jednostkowe oraz jako karę łączną orzeczono karę wydalenia z adwokatury.

W dniu 7 lipca 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło pismo obrońcy obwinionego o wznowienie postępowania kasacyjnego, który to wniosek został zarejestrowany w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. II ZO 68/23. Treść powyższego pisma, w tym jego uzasadnienie wskazuje, że przedmiotem sygnalizacji o jakiej mowa w art. 9 § 2 k.p.k., gdyż tak czytać należy wywód obrońcy, jest postępowanie kasacyjne zakończone powołanym wyżej postanowieniem Sądu Najwyższego, a jego merytoryczną podstawę stanowi okoliczność orzekania w tej sprawie na etapie postępowania kasacyjnego sędziów orzekających w ramach Izby Dyscyplinarnej. Zdaniem obrońcy, wskazana wyżej okoliczność stanowi bezwzględną przyczynę

odwoławczą, co stosownie do treści art. 542 § 3 k.p.k., powinno skutkować wznowieniem z urzędu postępowania kasacyjnego.

Tożsamy wniosek obrońcy B. P., wpłynął do Sądu Najwyższego Izby Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 11 sierpnia 2023 r., który został zarejestrowany pod sygn. II ZO 78/23. Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2023 r. sprawa o sygn. II ZO 78/23, została połączona ze sprawą o sygn. II ZO 68/23 do łącznego rozpoznania i prowadzona pod sygn. II ZO 68/23.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Zawarta w pismach obrońcy sygnalizacja skutkowałą wznowieniem z urzędu postępowania kasacyjnego w sprawie o sygn. II DSI 77/19 oraz uchyleniem postanowienia z dnia 13 lutego 2020 r. o sygn. II DSI 77/19 o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Podstawą oceny zasadności wniosku obrońcy o wznowienie postępowania w niniejszej sprawie, były zasadniczo dwie okoliczności. Pierwszą z nich jest udział w składzie orzekającym w przedmiotowej sprawie sędziów Izby Dyscyplinarnej (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2023 r., sygn. akt I ZO 10/22). Drugą z kolei wynika z modelu postępowania dyscyplinarnego adwokatów, w którym kontrola sądowa orzeczeń wydawanych przez organy quasi-sądowe sprawowana jest przez Sąd Najwyższy w oparciu o instytucję kasacji, która daje gwarancję zapewnienia realnego charakteru i efektywności kontroli sądowej orzeczeń wydanych w postępowaniu dyscyplinarnym.

Odnosząc się do pierwszej okoliczności wskazać należy, że w dniu 9 czerwca 2022 r. uchwalona została ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie w dniu 15 lipca 2022 r. Z dniem wejścia w życie powołanej wyżej ustawy zniesiono Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego, a utworzono Izbę Odpowiedzialności

Zawodowej, która przejęła do prowadzenia sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia jej w życie należące do Izby Dyscyplinarnej (art. 8 ust. 2). Przyjęcie powyższego było następstwem orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w tym m.in. wyroku z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie C-791/19 Komisja Europejska przeciwko Polsce (system odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów), w którym orzeczono, że Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE między innymi nie zapewniając niezależności i bezstronności Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, do której właściwości należała kontrola decyzji wydanych w postępowaniach dyscyplinarnych. Podobnie w wyroku z dnia 22 lipca 2021 r., wydanym w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19), Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził naruszenie art. 6 ust. 1 EKPCz w związku z rozpoznaniem przez Izbę Dyscyplinarną Sądu Najwyższego kasacji obwinionej adwokat J. R., wniesionej od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury, gdyż, cyt.: Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego, która rozpoznawała sprawę skarżącej, nie była „sądem ustanowionym ustawą”.

Na marginesie warto dodać, że wznowienie postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej wynikało, jak już wcześniej wskazano także z modelu postępowania dyscyplinarnego adwokatów, w którym to Sąd Najwyższy sprawuje kontrolę sądową orzeczeń wydawanych przez organy quasi-sądowe. Kontrola taka (ustanowienie środków zaskarżenia niezbędnych do zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w rozumieniu art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE) musi być sprawowana zatem przez niezależny, bezstronny i niezawisły sąd w rozumieniu art. 45 ust. 1 w zw. z art. 175 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 EKPC i art. 47 KPP (zob. R. Baszuk, W. Marchwicki [w:] Prawo o adwokaturze. Komentarz, red. P. F. Piesiewicz, Warszawa 2023, art. 91(a).).

Z tego też względu, przesłanką powodującą konieczność wznowienia postępowania zakończonych postanowieniem o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej był udział w składzie orzekającym sędziów Izby Dyscyplinarnej. Wobec powyższego, wniosek obrońcy obwinionego o wznowienie postępowania był w pełni zasadny, a tym samym postanowienie o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej z dnia 13 lutego 2020 r. o sygn. II DSI 77/19 należało uchylić.

W następstwie wznowienia postępowania i uchylenia postanowienia o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej z dnia 13 lutego 2020 r. o sygn. II DSI 77/19, Izba Odpowiedzialności Zawodowej w ramach kontroli instancyjnej zobligowana była do rozpoznania kasacji obrońcy B. P. wniesionej od orzeczenia Wyższego Sądu Adwokatury z dnia 6 kwietnia 2019 r., sygn. [...] utrzymującego w mocy orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...] z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. [...], którym to orzeczeniem wyżej wymieniony został uznany za winnego popełnienia dwóch czynów dyscyplinarnych m. in. z art. 80 Prawa o adwokaturze i wymierzono mu jako karę łączną wydalenia z adwokatury.

Rozpatrując ponownie kasację obrońcy obwinionego, Sąd Najwyższy uznał, że jest ona oczywiście bezzasadna. Żaden z podniesionych zarzutów nie wskazywał na zaistnienie naruszenia prawa, które byłoby rażące i mogło stanowić podstawę do uznania kasacji za skuteczną na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. Mając na uwadze treść art. 536 § 1 k.p.k. w zw. z art. 95 n pkt 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. o adwokaturze odstąpiono od sporządzenia uzasadnienia w tym zakresie.

[M. T.]

[a.ł.]

